

בתי המשפט

001836/04 א		בית משפט השלום רמלה	
01/04/2007		כבוד השופטת זהבה בוסתן	בפני:
תאריך:			

בעניין: פלוני

תובע

עו"ד ארד מוטי

נ ג ד

אישי ישיר חברה לביטוח בע"מ

נתבעת

עו"ד שטיין אהוד

פסק דין

העובדות וטענות הצדדים

1. התובע היה בעליו של רכב מסוג ב.מ.וו, מ.ר 16-753-51, שנת ייצור 1998 (להלן: "הרכב").

במועד הרלוונטי לתביעה, ביטחה הנתבעת את הרכב בביטוח מקיף, פוליסת ביטוח מס' 190101200.

בכתב התביעה טען התובע כי ביום 15.2.04 בשעת לילה נגנב הרכב מרח' מטלון בתל אביב.

לטענתו, כשעזב את הרכב, הוא הפעיל את כל אמצעי המיגון בהתאם לדרישת הנתבעת. לאור קרות האירוע הביטוחי פנה התובע אל הנתבעת בתביעה לתשלום תגמולי הביטוח אך הנתבעת דחתה את תביעתו.

במכתב הדחיה המופנה לאביו של התובע ציינה הנתבעת:

"לא שוכנענו באמיתות נסיבות האירוע כפי שנמסרו על ידך. בנוסף לאמור לעיל, חוות דעת הבודק באשר לבדיקת הפוליגרף שעבר בנך תומר ביום 23.3.04 היתה כי הגרסה שמסר בנוגע לנסיבות והתרחשות התאונה הינה שקרית" (נספח 4 לתצהיר התובע).

2. לטענת הנתבעת היא דחתה את התביעה לתשלום תגמולי ביטוח מאחר ועל פי גרסתו הראשונה של התובע הוא החנה את רכבו, ברח' מטלון בתל אביב, בשעה 22:30, ובשעה 23:30 אותר הרכב ברמאללה, כשמערכת האיתוראן שהיתה מותקנת בו לא היתה דרוכה. מהעובדות האמורות יש לטענת הנתבעת להסיק כי ארע אחד התרחישים הבאים:
- א. התובע לא הפעיל את אמצעי המיגון לא ייתכן שבפרק זמן קצר של כשעה, יפרצו את אמצעי המיגון והרכב יועבר לרמאללה.
- ב. אם התובע הפעיל את אמצעי המיגון היו בידי אחר המפתחות המקוריים של הרכב וקוד מערכת האיתוראן.
- ג. סתירות בגרסת התובע מעמידות בספק את קרות האירוע.
- בכל אחד מהתרחישים פטורה הנתבעת מלשלם לתובע את תגמולי הביטוח.

טענות שאינן מוזכרות במכתב הדחיה

3. לטענת התובע, מעלה הנתבעת, בכתב ההגנה, טענות נוספות על הטענות המפורשות במכתב הדחייה והיא מנועה מלעשות כן.
- לטענת התובע, במכתב הדחיה נטען כי דחיית התביעה מבוססת על חוסר אמינותו של התובע כפי שעולה מבדיקת הפוליגרף בלבד ואילו בכתב ההגנה מנתה הנתבעת טענות נוספות (שפורטו לעיל).

איני סבורה כי טענות הנתבעת בכתב ההגנה הן טענות נוספות.

בבדיקת הפוליגרף, שלאחריה נשלח מכתב הדחייה (הגם שמוסכם על הצדדים כי ממצאי הבדיקה אינם קבילים כראיה ואין לי צורך לפרט בעניין זה) נשאל התובע אודות הפעלת אמצעי המיגון ואפשרות כי בידי אחר היו פרטים אודות אמצעי המיגון.

זאת ועוד, מניסוח מכתב הדחיה ניתן ללמוד כי הנתבעת דחתה את התביעה כיוון שלא שוכנעה שהתובע מסר פרטי אמת על האירוע, ממצאי בדיקת הפוליגרף היו רק נדבך נוסף בשיקול דעתה של הנתבעת כאשר דחתה את התביעה. כך נוסח מכתב הדחיה ולצורך מוגבל זה גם הוזכרה בדיקת הפוליגרף.

נסיבות האירוע, במקרה זה, הקשורות למהימנותו של התובע, כוללות גם את שאלת אמצעי המיגון, הפעלתם או מסירת פרטיהם לאחר.

לאור האמור אני דוחה את הטענה.

דיון

נטל הראיה

4. הלכה היא כי על המבוטח נטל ההוכחה ונטל הבאת הראיות להוכחת מקרה הביטוח גניבת הרכב (ע"א 678/66 חניפס נ' סהר פ"ד מג(4) 177 המאוזכר בסיכומי הנתבעת ועוד).

בנטל זה עמד התובע מהטעמים הבאים:

- א. התובע הציג אישור משטרה כי, ביום 16.2.04 בשעה 00:20, כשעה לאחר גילוי הגניבה על ידו, דיווח על גניבת הרכב בתחנת יפתח, רח' רזיאל 20 ביפו (ראה נספח 3 לתצהיר עדות ראשית מטעמו).
- ב. התובע צרף פלט שיחות יוצאות ממכשיר הטלפון הסלולארי שלו (נספח 8 לתצהיר עדות ראשית), שתמך בגירסתו. מפלט השיחות ניתן ללמוד כי עם גילוי דבר הגניבה התקשר לאנשים שונים לפי הסדר להלן: לחברו מר אבי בדור שהיה עמו שעה שעזב את רכבו עובר לקרות מקרה הביטוח ושישה בקרבת מקום. לחבר נוסף, אבי יצחק, ממנו ביקש התובע שגייע עם רכבו ויאסוף אותו ואת אבי בדור. לאחריו. למודיעין 144 (לצורך איתור מספר הטלפון של חברת איתוראן). לחברת איתוראן. ולמחרת בבוקר לחברת הביטוח. לאחריו ולחברו אבי יצחק התקשר מספר פעמים. השיחות התנהלו בפרק הזמן שחלף מהשעה 22:57, המועד בו התקשר לחברו אבי בדור ועד לשעה 23:24 שאז התקשר לחברת איתוראן. סדר השיחות, האנשים אליהם התקשר, ופרק הזמן שחלף מאז גילוי הגניבה ועד למתן ההודעה לאיתוראן, בצרוף להסברו ההגיוני של התובע לגבי סדר ההתקשרות תומכים אף הם בגירסתו ובמהימנותה.
- ג. הרכב אותר בראמללה.

5. אני דוחה את טענת הנתבעת לפיה על התובע מוטל גם נטל הבאת הראיות להוכחת הפעלת אמצעי המיגון.

אי הפעלת אמצעי המיגון היא חריג לפוליסה, המוציא את חובת חברת הביטוח מלשלם את תגמולי הביטוח:

בע"א 475/81 זיקרי יעקב נ' "כלל" חברה לביטוח בע"מ פ"ד מ(1), 589, בעמ' 601-600 נקבע:

"לעומת זאת טול את המקרה בו מבוטח אוסף בולים יקרי ערך נגד אש. לאחר שפורצת שריפה בביתו של המבוטח, מודיע הלה לחברת הביטוח, שהבולים נשרפו, ותובע הוא פיצוי על פי הפוליסה. החברה חושדת, שהמבוטח ביים את האירוע ומסרבת לשלם, והמבוטח מגיש תביעה לבית המשפט. כאן יש לדעתי להבחין בין שתי אפשרויות:

אם יעלה בידי חברת הביטוח להראות כי ניתן להסיק מחומר הראיות, על פי מאזן ההסתברות, שהבולים לא נשרפו כלל, אלא שהמבוטח הוציאם מביתו לפני שגרם לשריפה, כי אז תזכה החברה הנתבעת במשפט, ותביעת המבוטח תידחה. כאן לא הצליח

התובע להוכיח את תביעתו הבסיסית, היינו שהנזק המכוסה בפוליסת הביטוח אכן אירע.

...

שונה יהיה המצב, ביחס לאותה דוגמא, אם התובע יצליח להוכיח במידת השכנוע הדרושה במשפט אזרחי, שהבולים אכן נשרפו. בסיטואציה כזאת, כאשר תרצה חברת הביטוח הנתבעת להעלות את טענת ההגנה, שהתובע שרף את הבולים במו ידיו, כי אז יחולו על הגנה זו שני כללים:

(א) בתור טענת הגנה, אשר באמצעותה רוצה הנתבעת לנתב את המקרה לעבר חריג אשר ישחרר אותה מחבותה על פי פוליסת הביטוח, נטל ההוכחה בנקודה זו יהיה מוטל עליה ...

(ב) מאחר שיש בהגנה האמורה כדי להדביק לתובע תו של עברין פלילי, שעבר עבירות של הצתה ומירמה, הרי שיש להחיל על טענה זו את הכלל, לפיו על הנתבעת לבסס את טיעונה במידת שכנוע העולה על המידה המקובלת במשפטים אזרחיים רגילים.

במקרה כזה התובע הוכיח את תביעתו המהותית, הווה אומר הוכיח, כי הסיכון נשוא הפוליסה אמנם התממש, ואילו הנתבעת רוצה להצדיק את סרובה למלא אחרי התחיבותה על פי הפוליסה על ידי שמאשימה היא את התובע בהצתה ובמירמה. טענה כזאת חייבת היא לבסס על ראיות בעלות משקל ניכר".

יש לציין, עם זאת, כי בפסיקה קיימות מספר גישות בשאלת נטל ההוכחה שעה שמיוחס למבוטח יסוד שלילי של גרימה מכוונת (ראה פירוש הגישות בע"א 78/04 המגן חברה לביטוח בע"מ נ' שלום גרשון הובלות בע"מ (פורסם בתקדין עליון)).

גישה אחת גורסת כי על המבוטח להוכיח, בדרגה מינימלית של הוכחה, כי ידו לא היה במעל; על פי גישה אחרת, מרגע שהוכיח המבוטח כי התרחש מקרה הביטוח אין להדביק לו תווית של עברין ועל חברת הביטוח מוטל הנטל להוכיח היפוכו של דבר. במקרה כזה ומאחר ועסקינן בחברת ביטוח המאשימה את המבוטח בביצוע עבירה פלילית של קבלת דבר במירמה, מידת ההוכחה הדרושה, על פי הפסיקה היא מידת הוכחה מוגברת המושפעת ממהותו של הנושא ומידת החומרה של הטענות (ראה דעת הרוב בע"א 475/81 זיקרי נ' "כלל" חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מ(1) 589, 606-607 (1986); ע"א 678/86 חניפס נ' "סהר" חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מג(4) 177, 184 (1989) וכן מסקנת כבוד השופטת ארבל בע"א 78/04 הנ"ל).

6. בענייננו הנתבעת טענה בשפה רפה כי בידי אחר היו מפתחות הרכב וקוד האיתוראן.

הנתבעת "רמזה" כי ייתכן ולתובע היתה יד בגניבת הרכב.

הנתבעת לא טענה, בקול צלול, כי התובע ביים את קרות מקרה הביטוח או את העלמת הרכב, או שנתן לאחר את המפתחות או הקוד.

כל שטענה הנתבעת, כי העובדות, שיפורטו בהרחבה להלן, אינן מתיישבות עם הגירסה לה טוען התובע.

משטענת הנתבעת התמצתה בכך שגרסתו של התובע אינה מתיישבת עם הנתונים העובדתיים, ולא בטענה לפיה ידו של התובע היתה במעל, אין לי צורך לבחור בין הגישות שפורטו מעלה.

קרי, משהוכיח התובע את קרות מקרה הביטוח – גניבת הרכב, על הנתבעת הנטל להוכיח כי התקיים החריג לפוליסה הפוטר אותה מחבותה, ואומר כבר עתה כי זאת לא הוכיחה.

הפעלת אמצעי המיגון

7. אני סבורה שהנתבעת לא הצליחה להוכיח, במסגרת מאזן ההסתברויות, כי התובע לא הפעיל את אמצעי המיגון. נהפוך הוא, לגירסתו של התובע, ולפיה הפעיל את אמצעי המיגון, קרי, דרך את מערכת האיתוראן, נמצאו חיזוקים הן בעדויות העובדתיות והן בעדויות המומחים.

עדויות התובע ומר אבי בדור

8. התובע וחברו, מר אבי בדור, הצהירו כי התובע הפעיל את מערכת המיגון. התובע הצהיר: "כאשר החנתי את הרכב לפני הבילוי נעלתי את הרכב..." (סעיף 14 לתצהיר התובע).

בהודעה שמסר התובע לחוקר לירן סמול נכתב: "אני בטוח כי נעלתי את הרכב באמצעות לחיצה על שלט מע' האזעקה טרם עליתי למעלה" (ראה עמ' 2 להודעה שורות 9-10)

מר אבי בדור חברו של התובע שנסע עמו ברכב עובר להחנתי ברח' מטלון הצהיר:

"ביציאה מהרכב תומר תמיד נהג לנעול את הרכב באמצעות לחיצה על כפתור בשלט של המפתח, כך היה גם בעת השימוש האחרון כשהחננו את הרכב לפני הבילוי בערב שבו נגנב הרכב" (ראה סעיף 5 לתצהירו, ת/5).

מר אבי בדור העיד גם:

"ש. אתה זוכר האם כשיצא תומר בפעם האחרונה מהרכב ברח' מטלון האם הוא הפעיל את האזעקה?"

ת. בטח שהפעיל את האזעקה, אז מה לא יפעיל את האזעקה? הוא הפעיל את האזעקה, לא צריך לראות, אתה שומע. אין פה מה לזכור, הגיוני שבן אדם יוצא מהרכב שלו, כשברכב יש די.וי.די ומערכת ששווה 10,000 ₪ הגיוני שינעל את הרכב שלו ולא ישאיר אותו פתוח.

אני כל פעם שהייתי יורד מהאוטו הזה לא הייתי צריך להסתכל ולראות אם הוא נועל, אני שמעתי את הרעש. באוטו הזה השלט גם כשאני במרחק של 500 מ' העינית תופסת". (ראה בעמ' 28 לפרוטוקול מיום 19.5.05 ש' 12-20).

בת.א 8086/00 דהן נ' הדר חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו וצורף לסיכומי התובע) קבעה

כבוד השו' אגמון גונן:

"העד, נהג מקצועי, אינו יודע לדקדק, כמו מרבית האנשים, כאשר הוא נשאל האם נעל את הרכב, בין מודעות "פעילה" לנעילת הרכב באותו מועד, לבין הרגל כללי, כמעט אינסטינקטיבי, לנעול את הרכב ביציאה ממנו. אני בטוחה שרוב רובם של הנהגים אינם מודעים באופן פעיל לתנועת הנעילה. נעילת הרכב כיום, נעשית במרבית הרכבים, כמו גם ברכב שבפניי, ע"י לחיצה על כפתור השלט. כל שנדרש הוא לחיצה קצרה. רובנו אם לא כולנו, עושים זאת אכן כתנועה אינסטינקטיבית עם היציאה מהרכב, ללא מודעות "פעילה" לנעילת הרכב. העד השיב בפשטות לחוקר כי נעל את הרכב. זוהי תשובה סבירה. ... אם ניתן לחברת הביטוח פטור מתשלום בכל פעם שבעל רכב יאמר בתשובה לשאלת חוקר כי הוא אינו זוכר אם נעל את הרכב באותו יום, אך הוא תמיד נוהג לנעול, או אם יאמר שזכר והעובדה שלא היה ממש מודע לכך תעלה בבית המשפט, יצאו חברות הביטוח פטורות מתשלום במרבית המקרים של גניבת רכב. על כן בכל הנוגע ל"סתירה" זו בדברי העד, הרי שמדובר בהבהרה סבירה המצביעה על כך שהעד אמר את שאמר לחוקר הביטוח בתום לב, ואף הבהיר את כוונתו בבית המשפט".

יפים דברים אלו שבעתיים בענייננו, כאשר גם התובע וגם חברו מר בדור הצהירו כי התובע נעל את רכבו.

עדויות המומחים

עדות מדעי

9. מר מדעי, קב"ט איתוראן טען בתצהירו (נ/7) כי מעובדות המקרה (לא נתקבלה התראה אצל איתוראן בשעת הגניבה והרכב אותר ברמאללה כשהמערכת אינה דרוכה), ניתן להסיק אחת משתי מסקנות: שהתובע לא הפעיל את מערכת המיגון, או שהגנב ידע את הקוד הסודי (סעיף 6 לתצהיר).

מבלי להידרש לשאלת מומחיותו של העד מדעי (ראה בהרחבה בסיכומי התובע סעיפים 55-59) הרי שבחקירה הנגדית מר מדעי הסכים שיכולות להיות יותר משתי האפשרויות שצוינו בתצהירו.

מר מדעי התייחס בעדותו לאפשרות של נטרול מערכת האיתוראן, חבלה במערכת, גרירת הרכב, מגבלות הקשורות בקליטה ובמזג האוויר, מפצח קודים, ואפשרויות נוספות שנמנע מלפרטן.

"אני יכול להגיד לך שניתן לגנוב רכב בלי שתתקבל התראה מכל סוג של מיגון" (עמ' 74 לפרוטוקול מיום 26.1.06 שו' 1-2).

בהתייחסו לאפשרויות של נטרול וחבלה במערכת אמר:

"כשמתבצעת פעולת נטרול לא מתקבלת כל קריאה במוקד כי זו פעולה חוקית. כשמבוצעת חבלה צריכה להתקבל התראה, לא בהכרח. קרי, התשובה הקודמת שנתתי שכל מערכת ניתנת לפריצה ללא קבלת קריאה" (עמ' 75 לפרוטוקול מיום 26.1.06 שו' 1-3).

בהתייחסו לאפשרויות גניבה אותן נמנע מלפרט העיד מר מדעי:

ת. אמרתי במקרה הזה נשאלתי אם אפשר לגנוב רכב בלי שתתקבל התראה, עניתי חיובית, ולא התייחסתי למפצח קודים במקרה זה, התייחסתי בתשובה שלי שאני לא מוכן להתייחס לשיטות כיצד גונבים בלי שתתקבל התראה כי זה סוד מקצועי. אני מוסיף כמו שאתה קורא למפצח קודים והוא לא כלול בסוד המקצועי. יש דברים שאני לא יענה.

אני לא מצוין בתעודת חסיון (צ.ל מצויד – ז.ב.)
ש. מה שאתה אומר שהגנבים כל כך מתוחכמים שהם מסוגלים להשתלט על המערכת, אתם יודעים על השיטות ואתה לא מוכן לפרט מה.
ת. אני אגיד שהגנבים אני לא יודע אם מאוד מתוחכמים, הם יודעים שיטות להתגבר על המערכת בלי שתתקבל התראה ואנו אכן נלחמים בתופעה הזו על ידי שיפור ושדרוג" (עמ' 83 לפרוטוקול, שו' 4-14)

אין זו הפעם הראשונה בה נדרש מר מדעי לפרט בפני בית המשפט את האפשרויות השונות לגניבת רכב בו מופעלת מערכת איתוראן מבלי שתתקבל במוקד קריאה.

בפרשת כרסנטי יעקב (ת.א 4728/02 שצורף וסומן ת/12), שנסיבותיו דומות להפליא למקרה שבפנינו נאמרו על ידי כב' השופטת קראי גירון את הדברים הבאים (על שום הדמיון הרב אביא את הדברים בהרחבה):

"עוד טוענת הנתבעת כי עדות קצין הבטחון של איתוראן אשר נתן הסברים על אופן פעולת המערכת, שאין מחלוקת בין הצדדים כי הותקנה ברכב מלמדת כי אין אפשרות אלא להניח שמדובר בביום או לפחות כי התובע לא הפעיל מערכת המיגון עובר לעזיבת הרכב. במיוחד טוענת הנתבעת נכון הדבר בהתחשב בעדות קצין הבטחון הטוען לנדירות האפשרות הקובעת כי רכב שהמערכת בו נדרכה ונגנב ע"י פריצה לתוכו, לא תינתן לגביו כל התרעת מערכת על הגניבה כמו שנעשה במקרה דנן.

לטעמי, אין בכל האמור די כדי לקבוע כי הנתבעת עמדה בנטל ההוכחה הרם המוטל עליה ע"פ הפסיקה להוכיח טענת הביום.

גם טענתה השניה של הנתבעת בנוגע לאי הפעלת אמצעי מיגון עובר לעזיבת התובע את הרכב לא הוכחה במידה הנדרשת. כאמור, אין מחלוקת כי נטל הוכחת טענה זו על הנתבעת הטוענת לקיומו של חריג המונע חבותה ע"פ הפוליסה.
אכן מסכימה אני כי עדות קצין הבטחון של איתוראן אשר העיד מטעם הנתבעת מטילה ספק באשר לאפשרות העדר קיומה של התראה כלשהי במערכת תקינה המותקנת במכונית ונדרשת כנדרש במקרה פריצה וגניבה כמו במקרה דנן.
ואולם יובהר כי במקרה דנן בספק בלבד אין די. שהלוא התובע בכתב תביעתו טען במפורש כי נעל את רכבו (סעיף 3) ועמד בכל תנאי המיגון אשר פעלו בעת הארוע (סעיף 9).

משכך, לא יכולה עתה הנתבעת להשמע בטענה כי ראיות מכח עדות כללית של קצין הבטחון של איתוראן, די בהם כדי להרים נטל ההוכחה המוטל עליה וזאת בעצם העלאת ספק. מה גם שקצין הבטחון מודה בהגינותו כי למערכת איתוראן יש מגבלות כמו אלו הקשורות למגבלות קווי התקשורת של בזק (עמ' 5 לפרוטוקול), בעיות הקשורות למזג אויר, בעיות הקשורות לחשמל (עמ' 5 לפרוטוקול). קצין הבטחון אף הודה כי ארעו מספר גניבות של רכבים בהם הותקנה מערכת איתוראן וקיימים מצבים בהם מערכת איתוראן מצפצפת והתראה לא נקלטת במרכז הבקרה, דבר אשר הביא בשנים האחרונות לדרישה להתקנת יחידה נוספת (עלוקה).
עוד הודה קצין הרכב בעמ' 6 לפרוטוקול כי:

"לשאלה אם אפשר לגנוב את הרכב למרות קיומה של מערכת דרוכה מהסוג שהיה מותקן ברכב זה אני משיב שכן".

נכון כי קצין הבטחון הודה שאפשרות זו נדירה ובחקירתו החוזרת אף סייג עוד יותר אפשרות זאת אבל גם בחקירתו החוזרת הותיר הסתייגותו רק לאחוז גדול של המקרים.

גם בסוף חקירתו החוזרת לא מניח העד כי המערכת לא נדרכה אלא טוען:

"אני מניח שלמערכת לא היתה יכולת לשדר ויכול להיות שהיא חובלה אך לא נוטרלה".

במצב ענינים כזה כאשר אמירתו המפורשת של התובע כי דרך המערכת במכונית לא נסתרה, מוגש ע"י הנתבעת 4/1 וקצין הבטחון מעלה השערות וספקות בלבד אין בכך די לטעמי כדי להרים הנטל המוטל על הנתבעת להוכיח את החרג אשר אינו מקים חבות ע"פ הפוליסה."

10. אפשרות נוספת אליה התייחס מר מדעי היתה של גרירת הרכב (אפשרות שנזכרה גם בעדותו של מר רוזנפלד – ראה להלן):

"ש. אני אומר לך שיש מקומות שאתה אומר שיש יותר משתי אפשרויות, ויש מקום שאתה אומר שזה סוד מקצועי ואתה לא יכול להרחיב, זה נכון שיש יותר משתי האפשרויות שאתה מדבר עליהם?

ת. שתי האפשרויות האלה הם הכי הגיוניות בסיטואציה הזו. נשאלתי על ידך לגבי אפשרויות של גרירה והעמסה אלו אפשרות שניתן להוסיף. ציינתי גם שהאפשרויות האלו הם בסבירות מאד נמוכה, כמעט לא גונבים בצורה הזו. מעט מאד.

ש. יש פרסומים שלכם, עיתונים.

ת. נכון לזמנים מסוימים היתה תופעה מסוימת בשרון, היא נגדעה, כיום היא כמעט ולא קיימת.

ש. לפני שנתיים היא היתה קיימת.

ת. בשרון. אם אומר לך שבת"א לא, זה יהיה שקר, כי אני לא מכיר את כל הגניבות.

ש. אני מפנה למודעה ב 04' "גניבות רכב"

ת. זה היה באותה תקופה. בעיקר היא היתה בשרון, סייגתי עצמי ואמרתי שאני לא מכיר את כל הגניבות." (פרוטוקול מיום 26.1.06 עמ' 85 שו' 9-23).

אמור אם כן, כי קיימת גם אפשרות של גרירה והעמסה, והעד אף העיד כי בתקופת קרות מקרה הביטוח, על פי פרסומי חברת איתוראן, היתה זו תופעה קיימת.

11. העולה מהאמור הוא קיימות אפשרויות שלא צוינו על ידי מר מדעי בתצהירו. לא זו בלבד שאפשרויות כאלו קיימות, אלא שאיתוראן מודעת לבעייתיות, והיא פועלת לשפר את המערכת על מנת למנוע אפשרות ניטרול המערכת על ידי גנבים.

מכל האמור, מסקנת מר מדעי אינה כה ודאית כפי שניסתה הנתבעת להציגה.

חוות דעת השמאי רוזנפלד

12. בחוות הדעת (6/נ), בפרק 9 "סיכום ומסקנות" חיווה מר רוזנפלד את דעתו, כי בהנחה שברכב היתה מערכת אימוביליזר ומערכת איתוראן, ובהנחה כי הרכב נגנב ואותר

ברמאללה בפרק זמן של חצי שעה עד שעה לאחר הגניבה, אין גרסתו של התובע סבירה והרכב לא נגנב כפי שטען התובע.

בהתעלם מסוגית הזמנים, אליה אתייחס להלן, טענת השמאי היא כי לא יתכן שהגנבים ניטרלו את מערכת האיתור והרכב יאותר בשנית ברמאללה כשהמערכת אינה דרוכה. אשר לטענה בדבר ניטרול המערכת כאמור הוכח לי כי ישנם מקרים בהם גם אם לא נוטרלה המערכת, עדיין יכולים הגנבים "לעקוף" את מערכת האיתור ואת האימוביליזר, כפי שכבר הוזכר בפרשת כרסטני הנ"ל. התובע גם הציג מכתב שנשלח למר אבי קוידר עבד אלרחמן (ת/10), מאת מוקד שירות מבצעי של איתור ובה פעם נוספת מאשרת חברת איתור כי קיימת אפשרות שלא תתקבל התראה במרכז הבקרה:

"במקרה הפרטני של כבודו, לא נתקבלה התראה במרכז הבקרה של איתור על גניבת הרכב. מקרים אלו נדירים ביותר, אולם הם יתכנו בהחלט. כאמור לעיל ובהסכם ההתקשרות, עלולות להיות סיבות רבות ומגוונות לכך שלא תתקבל התראה במרכז הבקרה בעת גניבת הרכב. אחדות מהסיבות טמונות באופי המערכת עצמה. הואיל ומדובר במערכת המבוססת על טכנולוגיית איתור קרקעי (תחנות קליטה ושידור המפוזרות ברחבי הארץ) יתכנו מקרים ספורים בהם האות הנשלח מיחידת הקצה ברכב, לא יגיע ליעדו בשל: תנאי מזג האוויר, תנאים טופוגרפיים, איכות קליטה נמוכה, שיבוש בקווי בזק וכיו"ב. כל אחת מהנסיבות לעיל אפשרית ואינה תלויה באיתור. בנוסף יכולות להצטרף נסיבות נוספות, כגון: אי דריכת המערכת ע"י המנוי, תקלה טכנית ביחידת הקצה המותקנת ברכב ועוד... אך למצער קיימות תופעות שלא ניתן להתגבר עליהן".

המומחה, מר רוזנפלד לא התייחס בחוות דעתו לאפשרות אי קבלת התראה וניטרול המערכת ברמאללה. כל שהניח הוא כי אם לא התקבלה התראה, ככל הנראה נוטרלה המערכת או שכלל לא הופעלה או נדרכה, וברמאללה אותה הרכב ברגע שהודע על גניבת הרכב ואז לא יתכן כי חיברו את המערכת בשנית.

יחד עם זאת, בעדותו, קבע המומחה כי יתכן שהרכב נגרר ומערכת האיתור לא תפעל:

"ש. אני מבקש ממך לחשוב ולנסות להעלות אפשרויות נוספות שהרכב נגנב עם מערכת איתור כאשר לא היה נטרול.

ת. אני חוזר ואומר האפשרות היחידה לנהוג ברכב לנסוע עם הרכב, אם אתה מתכוון לגרירה כתבתי בחוות דעתי שזה אפשרי.

ש. השאלה היא לגנוב רכב. לגנוב רכב עם מערכת איתור, להעמיס רכב על משאית זה אפשרי?

ת. יכול להיות אבל זו גם גרירה. הכוונה כשאמרתי גרירה למען הסר ספקות הרמת הרכב באמצעות מלגזה כמו שעושה עיריית ת"א למשל, במילה גרירה התכוונתי גם לזה.

לשאלת בית המשפט:

ש. אם יש גרירת גלגלים.

ת. זו גרירה.

ש. אבל אז הגלגלים נעים.

ת. זו גרירה. הגלגלים יכולים להסתובב וזה לא יפעיל את המערכת איתור" (עמ' 41-42 שו' 13-3 לפרוטוקול הדיון).

כלומר, אפשרות שהועלתה גם בחוות הדעת, אפשרות שתתכן גם לפי עדותו של מר מדעי, היא כי הרכב נגרר, אך המומחה שולל אפשרות זו רק בשל סמיכות הזמנים בין הזמן שבו החנה התובע את הרכב ובין איתורו ברמאללה.

בנסיבות האירוע שלפני לא ניתן לשלול את האפשרות שהרכב נגנב על ידי גרירה, וזאת משום שאין חולק כי במקום האירוע לא נמצאו שברי זכוכיות (כך העידו גם התובע וגם מר אבי בדור). עוד יש לציין כי לא הובאו לפני ראיות לגבי פרק הזמן הסביר הנדרש כדי לעבור את המרחק בין רח' מטלון בתל אביב לרמאללה.

13. בפרשת נטילוב (ת.א (ראשל"צ) 104/02 נטילוב אלכסנדר נ' ציון חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו)) הועלתה אפשרות גניבת הרכב מבלי שמערכת האיתוראן תקבל התראה ונשמעה עדותם של מר מדעי ומר רוזנפלד (שבאותו מקרה הוזמן להעיד מטעם התובע):

"9. סבירות גניבת הרכב עת המערכת דרוכה בבית המשפט העידו שלושה מומחים, מר מדעי קצין ביטחון של חברת איתוראן (להלן: "מדעי"), מר רוזנפלד שנתן חוות דעת מטעם התובע ומר יעקובי שנתן חוות דעת מטעם הנתבעת.

מדברי המומחים וחוות דעתם, באתי לכלל דיעה כי בנסיבות המקרה קיימת אפשרות שהמכונית נגנבה למרות שמערכת האזעקה היתה דרוכה ומבלי שהתקבלה קריאה במוקד ולפיכך יש לחייב את הנתבעת בתשלום דמי הביטוח.

9.1 המומחה מר מדעי, אישר בפני בית המשפט: "קורה מצב שלמרות שהאזעקה נדרכת מצליחים לגנוב את הרכב מבלי שהמערכת פועלת" (עמוד 3 שורה 18-19). ובהמשך:

"יש תופעה, אחרי שאנו 7 שנים במערכת, יש גנבים המצליחים להתגבר על מערכת האיתוראן ללא שתתקבל התראה. כאן מדובר בחבלה. אנו יודעים איך הם מנטרלים אך זה סוד מקצועי, אנו יודעים ופועלים בעניין". " ... כשהיא דרוכה אני אמור לקבל התראה, אך בעניין הגנבים אין זה כך" למעשה די בכך כדי לדחות גירסת הנתבעת. מעבר לדרוש:

9.2 המומחה מר רוזנפלד: 9.2.1 בחוות דעתו הסביר מר רוזנפלד מספר אפשרויות לתופעה של גניבת רכב כאשר מערכת האזעקה דרוכה ולא מתקבלת קריאה במוקד. ובהמשך בעמוד 7 שורה 29-30: "אני יודע על מספר לא קטן של כלי רכב שנגנבו על אף שהותקן מערכת איתוראן או מערכות דומות... בחלק גדול מהמקרים המערכת לא שידרה".

יוצא אם כן, כי קיימות דרכים ואפשרויות רבות, בהן ייגנב הרכב ויאותר במצב בלתי דרוך. כל הספקולציות שהעלו הן התובע בסיכומיו והן הנתבעת בסיכומיה, בגדר ספקולציות הן.

הנתון היחיד שהוכח הוא כי רכבו של התובע נגנב, וכי קיימות אפשרויות, חלקן ידועות וחלקן "סודיות" לעקיפת מערכות המיגון.

ולפיכך לא ניתן להסיק מהעובדה שהרכב אותר ברמאללה כשאנינו דרוך כי האפשרויות היחידות הן האפשרויות הן האפשרויות היחידות שהועלו על ידי הנתבעת בכתב הגנתה.

המומחה מטעם התובע המהנדס מר עוזי רז – והסימולציה.

14. להוכחת טענותיו הגיש התובע חוות דעת שנערכה על ידי המומחה. על פי חוות הדעת הועלו השערות אפשריות לאופן גניבת הרכב ללא התראה למערכת הבקרה של איתוראן. לאור מסקנותי שלעיל, לא נדרשתי כלל לספקולציות שנעשו על ידי מומחה התובע, ממילא אין גם צורך להתייחס לסימולציה שנערכה.

יחד עם זאת מצאתי להעיר, כי אמנם האפשרויות שהועלו בחוות הדעת הוכחו כאפשרויות על ידי מומחי הנתבעת, אך נתגלו סתירות גם בחוות דעתו של המומחה מטעם התובע. כך לדוגמא העיד המומחה שהקוד מכיל 6 ספרות, והתברר כי הקוד מכיל 4 ספרות בלבד. לטענת המומחה מדובר בהטעיה מכוונת, שנעשתה על ידו משום שמדובר בסוד מקצועי.

"ש. זאת אומרת בסימולציה אמרת באופן מכוון שזה קומבינציה של 6 ספרות למרות שידעת כל הזמן שזה 4?

ת. כן. לכן אני גם לא מצלם בדיוק את מה שאני עושה.

ש. אבל גם בעדותך בבית המשפט בפעם הקודמת אתה עמדת על זה שברכב נשוא התביעה הקוד הוא בן 6 ספרות למרות שאמרתי שגם התובע עצמו טוען שזה 4 ספרות. אני מפנה לעמ' 21 לפרוטוקול שורה 5 "אם מדובר בלוח מקשים....". עמדת על זה שזה 6 ספרות. אולי משהו בשיטה שלך קצת לא מצליח.

ת. ברכב נשוא התביעה זה מה שאני חשבתי שצריך להיות מותקן וזה מה שאני הייתי דורש.

ש. אתה ערכת את הסימולציה על מנת להגישה כראיה לבית המשפט, נכון?

ת. כן.

ש. ואתה בקלטת הסימולציה נשמע אומר שמדובר בקומבינציה של 6 ספרות שכרגע אתה אומר שזה היה הטעייה מכוונת כדי שהשומעים לא ילמדו דברים שהם לא צריכים. בחוות דעת לא ציינת את הטעות הזו וגם בסימולציה לא ציינת זאת. אם נניח שלא הייתי בא לחקור אותך אודות הסימולציה לא היה שום מקום ללמוד שהקומבינציה הוא 4 ולא 6.

ת. לא שאלת אותי על הסימולציה. בבית משפט דיברנו על רכב התובע.

ש. סימולציה נעשתה מראש כדי להגישה לראיה לבית המשפט. אתה היום חיכית שאני אשאל אותך.

ת. לא חיכיתי ולא ידעתי שתשאל אותי. אני מעדיף הייתי שזה לא יופיע בפרוטוקול.

אני מכיר לפחות שני כלי רכב שנמצאים תחת ידי שזה כך.

יכול להיות שמה שאני מכיר לא תואם את מה שהיה ברכב התובע אבל 4 ספרות זה יותר קל. מספר הקומבינציות של 4 ספרות יותר קטן מאשר 6.

ש. התנעה בסימולציה לא היתה באופן חוקי למרות שמדובר בשתי מערכות נפרדות?

ת. נכון" (מעמ' 66 שו' 4 – עמ' 67 שו' 4).

על אף הסתירות, ניתן לראות בסימולציה חיזוק לגרסתו של התובע.

ניתן ללמוד ממנה, כי מקום בו גנב נכנס לרכב, הקיש את הקוד הסודי (וכבר נודע לנו מפי מר מדעי כי הדבר אפשרי, הגם שהדרכים לכך 'סודיות' הן) או אז מערכת האיתוראן

תתיחס אל הפעולות כאל פעולות חוקיות ולא תשלח איש שטח לבדיקת האירוע, כך כשידווח הבעלים האמיתי על גניבה, תאתר המערכת את הרכב במצב לא דרוך. והרי אלו עובדות המקרה שלפני. משכך, האופציה אותה הציג התובע אפשרית אף היא.

הפרשי הזמנים

15. הנתבעת מבקשת להסיק, לאור הנתונים העובדתיים הנוגעים ללוחות הזמנים באירוע כי גרסת התובע לנסיבות האירוע היא שקרית.

הודעת התובע לאיתוראן:

על פי גרסת הנתבעת, התובע הודיע לאיתוראן כי החנה את רכבו בשעה 22:45 וב 23:30 הבחין כי רכבו נגנב.

בתצהירו של העד מר מדעי הצהיר האחרון, בסעיף 3 לתצהירו כי:

"ביום 15/2/04 בשעה 23:30 התקשר אדם שהזדהה כתומר משיח (בעל הרכב) ומסר כי הרכב נגנב בין השעות 22:45 ו 23:30 לערך מתל אביב".

מר מדעי העיד, עם זאת, כי לא הוא זה שקיבל את שיחת הטלפון מהתובע,

"ש. אתה לא יושב מול המסך ?

ת. לא, גם לא בארוע הזה.

ש. תאשר לי שמספר טלפון של המוקד .

ת. מספר הטלפון 5571777 הוא מספר הטלפון של מוקד שירות לקוחות, הוא לא המוקד המבצעי.

ש. כאשר מתקשרים למוקד איתוראן כל השיחות מוקלטות?

ת. אם אתה מתקשר ל777 אתה לא מוקלט, אם אתה מועבר למוקד המבצעי אז אתה מוקלט.

ש. אדם שמודיע לגניבה מעבירים אותו למוקד המבצעי ואז השיחה מוקלטת?
ת. אמת.

ש. משרד ב"כ הנתבעת פנה אליך וביקש תמליל של התובע?

ת. לא שאני זוכר. ". (עמ' 72 שו' 12-23).

רוצה לומר תצהירו של מר מדעי בכל הנוגע לשעה בה לכאורה דיווח התובע על גניבת הרכב, אינה מידיעתו האישית כי אם עדות שמועה.

הגם שמדבור בעדות שמועה שאינה קבילה, מוכנה אני להניח כי התובע אמר בשיחת הטלפון עם מוקד איתוראן כי הרכב נגנב בשעה 22:45, כיון שנתון זה עולה בקנה אחד עם עדויות נוספות שמסר התובע לעניין שעת הגניבה:

הודעת התובע במשטרה

על פי אישור המשטרה שצורף לתצהיר עדות ראשית של התובע (5/ת) נגנב הרכב "בתאריך 15/2/04 בשעה 22:30 - 23:30".

הודעת התובע לחוקר מטעם חברת הביטוח

נסיבות האירוע, על פי הודעתו של התובע בפני החוקר מטעם חברת הביטוח היו :

"ביום א' שעבר בתאריך 15.2.04, יצאתי מביתי בהוד השרון בשעה 21:30 לערך, נסעתי לגיל עמל שם אספתי חבר שלי בשם אבי בדור ויחדיו נסענו לת"א לרחוב מטלון..... אני החניתי את הרכב על המדרכה, בסמוך לחזית הבניין ואני ואבי עלינו למעלה, השעה הייתה בערך 22:30....".

תצהיר עדות ראשית

בסעיף 4 לתצהיר הצהיר התובע כי:

"ביום 15.2.04 בשעת לילה מוקדמת ניגנב הרכב...."

בחקירה בבית המשפט

מר אבי בדור העיד:

"ש. אתה זוכר באיזה שעה הגעתם לרח' מטלון?

ת. 21:30 בערך, משהו כזה.

ש. ואם תומר כתב שעה הרבה יותר מאוחרת.

ת. אמרתי בערך.

ש. כמה זמן עבר מאז שחניתם את הרכב ועד שגילתם שהוא נעלם?

ת. הוא גילה ראשון. בדירה במטלון בערך הייתי 50 דקות, שעה." (פרוטוקול מיום 19.5.05 עמ' 29 שו' 23 עמ' 30 שו' 4).

התובע העיד:

"ש. מיד לאחר שירדת חזרה לכוון הרכב והוא לא היה במקום התקשרת לאבי בדור, נכון?

ת. התקשרתי להגיד לו שירד למטה כי אני לא מוצא את האוטו.

ש. אם בפלט השיחות שצירפת השיחה אליו היא בשעה 22:57 זו השעה שזיהית את הגניבה?

ת. נכון.

ש. אתה זוכר באיזה שעה החנית את הרכב?

ת. אני לא יכול לזכור את זה, כי זו לא פגישה שקבעתי עם מישהי. היום יש פלט שיחות. אני טענתי בתחילה שהגעתי למקום ב 22:30 וזה לא נכון, הגעתי למקום בסביבות 21:30.

ש. מתי עלית על העניין של 21:30?

ת. עליתי כי שמתי לב, אמרתי מה זה, יצאתי ב 20:57 אמרתי לו תרד מהבית, ב 21:10 אמרתי לו לרדת למטה, מ 21:10 עד שנסעתי לת"א זה 20 דקות, חצי שעה הייתי בדירה בסביבות שעה, שעה וקצת. כך שבסביבות 22:57 התקשרתי לאבי.

ש. אני לא מבין למה כל האינדיקציות האובייקטיביות מראות אחרת. במשטרה צירפת את התלונה שלך במשטרה כשהדבר טרי בראש שלך באותו לילה, כתוב שהגניבה היתה בין 22:30 ל- 23:30 אז לא זכרת באיזה שעה הגעת?

ת. גם כשהתקשרתי לאיתוראן לקח לי קצת יותר מ 10 דקות להתקשר.

הערכתך שזה ככה, הייתי בלחץ, אוטו של 160,000 ₪ הייתי בלחץ. לא ידעתי מה עושים במקרים כאלו, זו פעם ראשונה שגונבים לי אוטו והתקשרתי לאחים שלי.

ש. יכול להיות שלחוקר מטעם חברת הביטוח שנפגש איתך, מתי הוא נפגש איתך.

ת. הוא נפגש איתי שבועיים אחרי.

ש. שבועיים אחרי אמרת לחוקר שהחנית את הרכב ב 22:30.

ת. אמרתי לו כי עמד מולי ההודעה במשטרה.

....

ש. האם לאור העדות של אבי מדאי האם זה נכון שמסרת לאיתוראן שהרכב נגנב בין 22:45 ל 23:30.

ת. זו תחושת הזמן שהרגשתי, אני לא הולך עם שעות ובודק.

ש. האם נכון שבאותו ערב אמרת לאיתוראן 22:45 ל 23:30.

ת. יכול להיות.

ש. כשאתה חתמת על העדות הראשית שלך אצל העורך דין, כבר היה לך את פלט השיחות, נכון?

ת. לא זוכר.

ש. מצורף לתצהירך פלט השיחות. וגם התלונה במשטרה היתה בפניך כי גם אותה צירפת.

ת. נכון.

ש. למה בתצהיר אתה לא כותב יש טעות במשטרה?

ת. זה לא משהו שחשבתי עליו בכלל.

ש. אתה ער לעובדה שהתביעה מתנהלת סביב לוח הזמנים הצפוף בתיק.

ת. אני לא יודע למה עד עכשיו לא שילמו לי את הכסף, פעם אחת טענו שלא נעלתי את האוטו, ופעם בגלל הזמנים.

...

ש. שמעת את הדיון על השעות והזמנים, למה אז לא?

ת. זה היה כל כך מהר כל דבר שישר קבעתם לעדויות.

אני לא שמעתי אותך בדיון ולא הבנתי.

...

ש. כשהוא כותב ש"הרכב נגנב והגיע לרמאללה בפרק זמן של חצי עד שעה זמן שהינו סביר.. " המשפט הזה לא מובן לך.

ת. מבין פחות או יותר.

ש. למה לא הלכת לעורך הדין ואמרת לו שזה לא חצי שעה או שעה.

ת. לידי עורך הדין ערער על השעות.

...

ש. כמה זמן היית בדירה?

ת. בסביבות שעה, לא עמדתי עם סטופר.

ש. ואם אמרת לחוקר ביטוח ישיר שהיית שם למעלה בערך 40 דקות יכול להיות?

ת. 40 דקות, שעה, זה אותו דבר. אתה מדבר איתי על דקות. אתה לא מדבר איתי בימים. זה שעות, הפרש של שעה זה לא נקרא זמן גם.

ש. אני שואל אותך האם במשטרה הערכת את הזמן בערך בשעה ולחוקר אמרת בערך 40 דקות ולאיתוראן אמרת שלושת רבעי שעה, זה מה שהיה שזה היה בערך 40 דקות עד שעה.

ת. משהו כזה.

ש. זה אומר שהגעתי לדירה ב 21:30 או יותר מאוחר.

ת. יכול להיות טיפה יותר מאוחר.

ש. כמה זמן אחרי שראית שהרכב נגנב התקשרת לאיתוראן? למה עבר זמן מ 22:57 עד 23:34, כמעט 40 דקות?

ת. התקשרתי לאחיים שלי, לא ידעתי מה עושים חשבתי שצריך ללכת קודם למשטרה. קיבלתי שיחות מאחים שלי, אנ יודע שאיתוראן צריכים ליידע אותי ולא אני אותם. אני לא יודע מה עושים במקרה כזה. התקשרתי לאחי ואחרי זה לחבר שלי שיבוא לקחת אותי למשטרה. התקשרתי ל 144 כי אח שלי הגדול אמר לי תתקשר לאיתוראן ואמרת לי אין לי את הטלפון, הוא אמר תתקשר ל 144.

ש. רק ב 23:34 התקשרת לאיתוראן.

ת. דיברתי עם אחים שלי.
ש. לא ביקשו ממך להתקשר לאיתוראן שיאתרו את הרכב, יותר חשוב להתקשר לעופר ולאבי.
ת. הודעתי למשטרה. למשטרה הכלתי בתחנת משטרה בת"א ליד אזור שנגנב לי האוטו אמרו לי פה זה לא האזור שלנו, תלך למשטרת יפו.
ש. התקשרת ל 144 למה עברו 25 דקות עד שהתקשרת לאיתוראן.
ת. התעכבתי חיכיתי שם.
לא התקשרתי למשטרה" (עמ' 32 שו' 8 עמ' 36 שו' 16 במקטעים).

פלט שיחות המכשיר הסלולארי של התובע
מפלט שיחות הטלפון הסלולארי של התובע שהוא ראייה מהימנה שנערכה בזמן אמת (צורף כנספח 8 לתצהיר עדות ראשית מטעם התובע), עולה כי אכן התובע התקשר לחברו אבי בדור בשעה 19:40 ו 21:10.
נתתי אמון בעדות התובע, שאומתה בפלט כי בשיחה בשעה 21:10 קרא לחברו לרדת למטה, שם המתין לו התובע, כדי לאסוף אותו לבילוי ברח' מטלון בתל אביב.
פלט שיחות הטלפון מעיד גם, כי בשעה 22:57, התקשר בשנית אל מר אבי בדור, שהיה, כך העידו שניהם, עדיין בבילוי בקומה השניה, ואני מאמינה לתובע כי אז גילה את דבר הגניבה והאדם הראשון אליו התקשר היה חברו עמו הגיע ברכב למקום ממנו נגנב.
על פי פלט השיחות התקשר התובע גם לאָחיו ולחבר על מנת שיאסוף אותו לתחנת המשטרה.
על פי פלט השיחות, ניכר שהתובע היה בסערת רגשות. כמעט כל שלוש דקות התקשר כדי לקבל ייעוץ או עזרה. וכפי שהעיד התובע:
"הייתי בלחץ, אוטו של 160,000 ₪ הייתי בלחץ. לא ידעתי מה עושים במקרים כאלו, זו פעם ראשונה שגונבים לי אוטו והתקשרתי לאחים שלי".

הנתבעת מנסה להתלות בעובדה שהתובע התקשר לאיתוראן רק 37 דקות לאחר שגילה כי רכבו נעלם.
ראשית, סערת הרגשות בה היה מצוי התובע ברורה, ואין לשפוט אדם במצבי לחץ. סביר בעיני כי תחילה יתקשר התובע לבני משפחתו להתייעץ עמם.
שנית, פלט השיחות שצורף היה פלט שיחות יוצאות בלבד וייתכן והתובע שוחח עם מי מבני משפחתו שהתקשרו אף הם אליו.
שלישית, כשאירוע כמו זה קורה, לאו דווקא יודע האדם הסביר שעליו להתקשר לאיתוראן מיידית כדי למנוע גניבת הרכב או לעצור את הרכב בטרם יעלם. במיוחד, כשאירוע כמו זה לא קרה לו בעבר.
זאת ועוד, דווקא מרווח הזמן האמור, 37 דקות, כשהרכב כבר לא היה במקום בו החנה אותו התובע, מחזק את גרסת התובע לפיה באותו פרק זמן הועבר הרכב לרמאללה ללא ידיעתו.

אשר לסתירות האמורות שבין גרסתו של התובע עד לעדותו בבית המשפט, ולפיה החנה את הרכב ב' 22:30 לבין עדותו בבית המשפט לפיה החנה את הרכב ב' 21:30, מקובל עלי הסברו של התובע לפיו, בעת חקירתו במשטרה ובפני החוקר, לא היה בפניו פלט שיחות הטלפון, ולא ייחס להפרשי הזמנים חשיבות.

"זו תחושת הזמן שהרגשתי. אני לא הולך עם שעון ובודק" (עמ' 33 שו' 23)

וגם:

"ת. 40 דקות, שעה, זה אותו דבר. אתה מדבר איתי על דקות. אתה לא מדבר איתי בימים. זה שעות, הפרש של שעה זה לא נקרא זמן גם. ש. אני שואל אותך האם במשטרה הערכת את הזמן בערך בשעה ולחוקר אמרת בערך 40 דקות ולאיתוראן אמרת שלושת רבעי שעה, זה מה שהיה שזה היה בערך 40 דקות עד שעה. ת. משהו כזה" (עמ' 35 שו' 22-17).

הנתבעת היא זו שמייחסת להפרשי הזמנים חשיבות, אך לא התובע. והדבר מובן.

הנשיא שמגר, בענין בארי (ע"פ 5612/92 מדינת ישראל נ' אופיר בארי ואח' פ"ד מח(1), 302) הבהיר:

"... ניסיון החיים מלמד שנדירים המקרים שבהם אין בתום עדות, בייחוד עדות ארוכה, קטע זה או אחר של אי דיוק, שכחה או אף הינתקות מתיאור האירועים לאשורם, בדרך כלל שלא מדעת, ולעתים אף מדעת. במיוחד מקום שהמדובר בעדות שנמסרה זמן רב לאחר האירוע עצמו. על כן אמרנו בע"פ 71/76 מרילי ואח' נ' מדינת ישראל [1], בעמ' 819 מול אות השוליים א, כי עדות שיש בה סתירות, רשאי בית המשפט לנסות ולבור בה את הבר מן התבן..."

עת נתן התובע הודעתו במשטרה והודעתו לחוקר לא היה מודע לחשיבות לוחות הזמנים (בעיניה של הנתבעת). הנתבעת היא זו שמייחסת חשיבות יתרה ללוחות הזמנים, כפי שגם עולה מחוות דעת המומחה מטעמה, שמסתמך על לוחות הזמנים.

במתן ההודעה במשטרה ועת נתן הודעתו לחוקר לירן סמול, לא היה בפני התובע פלט שיחות הטלפון הסלולארי, ולא היו בפניו נתונים מדויקים לשעות האירוע. לו היה התובע 'מתכנן' את הגניבה, דווקא אז סביר יותר שהיה מדייק בשעות ובזמנים ולא נוקב בשעות עגולות ובמלים "בערך" (ראה הודעתו אצל החוקר לירן "יצאתי ... בשעה 21:30 לערך, נסעתי.... אני החניתי ואני ואבי עלינו למעלה, השעה הייתה בערך 22:30...").

לאור עדותו של התובע, שהיתה אמינה עלי, הרי ששהה בין 40 דקות לשעה בבילוי בקומה השניה (קרי שחנה את רכבו בין השעות 21:50 22:10), וחלפו כ' 40 דקות עד שהתקשר לאיתוראן, בפרק זמן זה של כשעה וחצי עד שעתיים הגיונית גרסתו שהרכב נגנב והוסע / הועבר לרמאללה.

לאור מסקנותי, אציין, בהקשר של חוות דעתו של מר רוזנפלד הנחת העבודה לפיה נגנב רכבו של התובע והובל לרמאללה בפרק זמן של חצי שעה עד שעה אינה נכונה.

תיקון הרכב

16. התובע הציג אישור לפיו, כחודש עובר לגניבת הרכב נעשה ברכב טיפול במוסך "קמור" בעלות של 3,078 ₪.

סביר בעיני, כי אדם לא ישקיע כספים בסמוך לגניבת רכבו, כשהוא 'יודע' שרכבו עומד להיגנב. בכך נשלל היסוד למניע כלשהו שהיה לכאורה לתובע להעלים את רכבו.

סיכום שאלת החבות

17. אני קובעת כי על פי מאזן ההסתברויות גרסתו של התובע לנסיבות האירוע אמינה, לרבות לעניין העדר מעורבותו באירוע הביטוחי, ועל הנתבעת החובה לפצותו בגין גניבת הרכב.

שווי הרכב

18. הסכמת הצדדים כפי שבאה לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון היתה: "יש לנו הסכמה לעניין שווי הרכב. מוסכם עלינו ששווי הרכב למועד הגניבה הוא 140,000 ₪ וכן שווי התוספות בסך 7,000 ₪. אנחנו לנוכח הסכמה זו לא יהיה צורך בחקירת שמאי התובע".

לטענת התובע יש לפצותו בסך של 147,000 ₪, ולטענת הנתבעת הפיצוי עומד על סך של 140,000 ₪.

לטענת הנתבעת יש לרכוש כיסוי ביטוחי נוסף עבור התוספות. בפרק ג' לתנאים הכלליים של הפוליסה שצוטטו בסיכומי הנתבעת, וצורפו כנספח ב' הוסכם בין הצדדים:

"הנך רשאי לרכוש ביטוחים נוספים, כמפורט להלן וזאת בתנאי שצוינו במפורש במפרט, בסכומים ובתנאים הקבועים בפרק זה".

מעיון במפרט הפוליסה עולה כי התובע לא רכש כיסוי ביטוחי עבור התוספות לרכב: "אביזרים ותוספות לרכב: לא פורט".

משלא רכש התובע פוליסה לכיסוי ביטוחי עבור התוספות ולא שלם פרמיה ביטוחית, אין לחייב את הנתבעת לפצותו בגין אלו, שהרי "חווה ביטוח הוא חווה בין מבטח לבין מבוטח המחייב את המבטח, תמורת דמי ביטוח, לשלם, בקרות מקרה הביטוח, תגמולי ביטוח

למוטב" (סעיף 1 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א 1981) משלא שולמו דמי הביטוח אין חובה למבטחת לשלם בקרות מקרה הביטוח.

הטלת ריבית מיוחדת

19. לטענת התובע, פעלה הנתבעת בחוסר תום לב, תוך נסיון "להתחמק" מתשלום תגמולי הביטוח. על כן מבקש התובע לחייב את הנתבעת בריבית מיוחדת ובהוצאות לדוגמא, בהתאם לסעיף 28א לחוק חוזה הביטוח.

ברע"א 3121/04 מנחם עברוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (פורסם בתקדין עליון) נקבע:

"... וכי על פיהן נהגה חב' הביטוח בתום לב כאשר לא שלמה את תגמולי הביטוח עקב מחלוקת אמיתית באשר לזכות המבוטח להם (השווה רע"א 478/88 בקר נ' שטרן, פד"י מב(3) 679, 681). הריבית המיוחדת נושאת אופי של סנקציה אשר יש לנקוט הקפדה יתירה בטרם תוטל על המבטח, ויש להותירה למקרים מיוחדים וחריגים בהם הוכח בבירור חוסר תום לבו של המבטח בסירובו לקיים את חיובו אף שעל פי מבחני תום הלב, החיוב לתשלום התגמולים לא אמור היה להיות שנוי במחלוקת באופן אמיתי (רע"א 2244/04 ר.ד. משקאות גורמה בע"מ נ' אליהו, חברה לביטוח בע"מ). לאור קביעות בית משפט השלום, לא מתקיימות נסיבות המצדיקות ריבית מיוחדת במקרה זה."

וראה גם בע"א 61/03 אריה חברה ישראלית לביטוח בע"מ ואח' נ' שמואל אבני ואח' (פורסם בתקדין עליון) :

"אין זה המקרה בו מתנערת חברת הביטוח מחובותיה על פי הפוליסה, בטענות חסרות כל הצדקה משפטית או מוסרית".

20. אני סבורה כי לא זה המקרה המיוחד והחריג בו יש להטיל סנקציה על הנתבעת. לא הוכח לי חוסר תום לב של המבטחת.

במקרה שבפני היתה מחלוקת עובדתית, וחלק מהעובדות עליהן התבססה הנתבעת היו עובדות שנמסרו לה על ידי התובע עצמו.

הגם שהתובע עצמו לא ייחס חשיבות ללוחות הזמנים לדוגמא, מטעמים מובנים, כפי שפורט לעיל, עדיין לוחות הזמנים הביאו את הנתבעת לתהות בדבר אמיתות נסיבות האירוע, וחבותה היתה שנויה במחלוקת באופן אמיתי.

סוף דבר

21. אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע את הסך של 140,000 ₪. סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגניבה ועד התשלום בפועל.

כמו כן תשא הנתבעת בשכר טרחת עו"ד בסך של 10,000 ₪ בצירוף מע"מ, כסכום זה נושא הפרשי הצמדה וריבית מיום פסק הדין ועד התשלום בפועל. את הוצאות המשפט יישום הרשם על פי בקשה שתוגש לו מטעם התובע.

המזכירות תשגר עותק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום י"ג בניסן, תשס"ז (1 באפריל 2007) שלא במעמד הצדדים

ז. בוסתן, שופטת
סגנית נשיא